

Skutki podatkowe umowy zamiany (barter)

- VAT, CIT

Anna Żarkowska

Świadczenie usług lub dostawa towarów w przypadku gdy zapłata za te czynności są inne usługi lub dostawa towarów, wywołuje określone skutki zarówno w podatku od towarów i usług jak i w podatku dochodowym. W przypadku takiego świadczenia mamy do czynienia z umową zamiany w rozumieniu art. 603 Kodeksu Cywilnego, zgodnie z którą obie strony przynoszą na siebie wzajemnie własność rzeczy, występując jednocześnie w charakterze dostawcy, jak i nabywcy. Oznacza to konieczność rozpoznania odpowiednio przychodu i kosztu oraz udokumentowania tych czynności fakturami VAT. Aby określić skutki podatkowe takich transakcji, niezbędne jest określenie wartości świadczonych usług lub dokonanych dostaw towarów podlegających zamianie. Wartość taka powinna zostać ustalona na poziomie tzw. wartości rynkowej w umowach zawartych przez podatnika. Przeważające postępowanie może zostać zakwestionowane przez organy skarbowe w momencie wystąpienia przez podatnika o zwrot podatku od towarów i usług.

Zatem każdorazowo należy dokonać wyceny usług świadczonych lub dostawy towarów dokonywanych przez podatnika, zgodnie z postanowieniami zawartych umów.

Umowa zamiany (barteru) na gruncie podatku od towarów i usług stanowi dwie odpłatne dostawy (świadczenia). Odpłatność w przypadku barteru polega na określeniu należności w naturze (art. 29 ust.3 ustawy o podatku od towarów

i usług), a podstawą opodatkowania jest wartość rynkowa towarów lub usług pomniejszona o kwotę podatku. Opodatkowaniu podlegają zatem czynności faktycznie dokonane (dokonana dostawa towarów i świadczenie usług). Czynności te powinny być udokumentowane fakturami VAT. Obowiązek podatkowy powinien zostać odrębnie określony dla każdej ze stron zgodnie z przedmiotem dostaw (świadczonych usług).

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym przy barterze jest uzyskany przez podatnika dochód, czyli różnica między ustalonym przychodem a kosztami nabycia (zakupu, wytworzenia) towarów (usług). Umowa barterowa jest umową wzajemną, a do istoty wzajemności należy, że między świadczeniami stron zachodzi stosunek ekwiwalentności, tj. równowartości. W interpretacjach podatkowych podkreśla się iż przy tych transakcjach opodatkowaniu nie podlega różnica wartości świadczeń wzajemnych wynikająca z umowy zawartej między kontrahentami, ale dochód uzyskany w cenie towarów lub usług (wymienione produkty powinny mieć tę samą wartość).

Jednakże aby prawidłowo ustalić dochód, najpierw należy właściwie określić przychód oraz koszt danej transakcji. Obowiązująca w prawie podatkowym zasada ustalania przychodu należnego (art. 12 ust.3 o podatku dochodowym od osób prawnych), stanowi że za przychody związane z działalnością gospodarczą, osiągnięte

w roku podatkowym choćby nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. Za przychód w przypadku umów barteru jakie zawarła Spółka są wartości należnych świadczeń wykonanych w ramach tej działalności.

Wartość tę należy określić według cen rynkowych stosowanych w obrocie rzeczami lub prawami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca uzyskania. Na mocy wyżej wymienionego przepisu, za datę powstania przychodu, o którym mowa w ust. 3, uważa się, z zastrzeżeniem ust. 3c-3e, dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego lub wykonania usługi albo częściowego wykonania usługi, nie później niż dzień: wystawienia faktury albo uregulowania należności.

Zaś stosownie do treści art. 12 ust. 3c powołanej ustawy, jeżeli strony ustalą, iż usługa jest rozliczana w okresach rozliczeniowych, za datę powstania przychodu uznaje się ostatni dzień okresu rozliczeniowego określonego w umowie lub na wystawionej fakturze, nie rzadziej niż raz w roku.

Kosztom uzyskania przychodu w transakcji barterowej jest wartość wydanych składników majątkowych w cenie zakupu, nabycia czy kosztów wytworzenia. Koszty zgodnie z art. 15 ust 1 ww. ustawy zostaną naliczone dopiero w momencie uzyskania odpowiadającego im przychodu.

Anna Żarkowska
Doradca Podatkowy, nr wpisu 10785, Dyrektor Biura Obsługi Polisy Podatkowej

Jest ekonomistą i doradcą podatkowym, absolwentką Wydziału Nauk Ekonomicznych Podyplomowego Studium Podatków i Prawa Podatkowego i Uniwersytetu Warszawskiego. Zatrudniona w Instytucie Studiów Podatkowych na stanowiskach starszego konsultanta podatkowego. Specjalizuje się w podatku od towarów i usług, sporządza opinie i konsultacje w zakresie prawa podatkowego, prowadzi stałe nadzory podatkowe oraz sporządza liczne specjalistyczne instrukcje podatkowe w zakresie podatku VAT.

anna.zarkowska@isp-modzelewski.pl
tel. (22) 517 30 85

Pakiet Bezpieczeństwa Podatkowego:
zwiększa spokój i bezpieczeństwo
finansowe Twojej firmy

